

Доц. д-р Гергана Славова

МЕНИДЖМЪНТ В АГРАРНИЯ БИЗНЕС

2015

**Издателство „Наука и икономика“
Икономически университет – Варна**

Тази книга или части от нея не могат да бъдат размножавани, разпространявани по електронен път и копирани без писменото разрешение на издателя.

© Гергана Георгиева Славова, автор, 2015.

© Издателство „Наука и икономика“
Икономически университет – Варна, 2015.
ISBN 978-954-21-0817-7

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	10
------------	----

Раздел първи. Теоретични аспекти на аграрния мениджмънт

Тема първа. Същност и особености на мениджмънта в аграрния бизнес

1.1.1. Същност на управлението, като процес. Профил на мениджъра на аграрната бизнес организация.....	13
1.1.2. Характерни особености на мениджмънта в аграрния бизнес	16
1.1.3. Основни принципи и функции изпълнявани от аграрния мениджър.	24

Тема втора. Икономически школи и концепции в мениджмънта и приложението им в аграрния бизнес

1.2.1. Етапи и историческо развитие на мениджърските концепции в управленската теория и приложението им в аграрния бизнес	30
1.2.2. Характеристика на съвременните мениджърски концепции и подходи в управлението.	41

Тема трета. Основни етапи и функции в процеса на управление на аграрната организация

1.3.1. Основни функции в процеса на управление на аграрната организация	50
1.3.2. Основни етапи на функциониране на аграрната бизнес организация	59

**Тема четвърта. Анализ на средата на аграрната
бизнес организация**

- 1.4.1. Същност и роля на бизнес средата.....67
- 1.4.2. Основни фактори на средата на глобално
и национално равнище 70
- 1.4.3. Анализ на вътрешнофирмената среда на аграрната
организация 81

**Тема пета. Проявление на аграрния мениджмънт
в различните видове организационно – стопански форми**

- 1.5.1. Същностни характеристики и специфични особености
на различните организационни форми
и тяхното управление. 85
- 1.5.2. Дружествени (кооперативни) организационни форми.....89
- 1.5.3. Еднолични организационни форми.....103

**Тема шеста. Организационно-управленски
структури в аграрната сфера**

- 1.6.1. Същност на организационно управленските структури в
аграрните бизнес организации.....112
- 1.6.2. Видове организационно-управленски структури
в аграрната сфера 115
- 1.6.3. Ръководни органи и фактори при формиране
на организационно- управленските структури
в аграрната сфера 120

**Тема седма. Информационен мениджмънт в аграрната бизнес
организация и система на контрол и контролинг в нея**

- 1.7.1. Същност на информационния мениджмънт, като процес
в аграрната организация. Основни етапи, фази и задачи. ...125

1.7.2. Интегрирани информационни системи и характерни особености на информационния мениджмънт в аграрната сфера	129
1.7.3. Система на контрол и контролинг в аграрната организация.....	134

Тема осма. Оперативно и стратегическо управление в аграрната сфера

1.8.1. Същностна характеристика на оперативното управление.....	140
1.8.2. Стратегическо управление възникване и роля за аграрната бизнес организация.....	142
1.8.3. Видове стратегически анализ и избор на стратегии за развитие на аграрната организация.....	149
1.8.4. Същност на стратегията. Типове управленски стратегии.....	159

Раздел втори. Управление на ресурсите в аграрната организация

Тема първа. Поземлени ресурси и етапи на тяхното управление

2.1.1. Особености на земята, като основен фактор на производство в аграрната сфера	170
2.1.2. Етапи в управлението на поземлените ресурси в аграрната сфера и устойчиво земеползване	176
2.1.3. Трансформация на земята и паспортизация на полетата в аграрната организация.....	181

**Тема втора. Управление на човешките ресурси
в аграрната организация**

2.2.1. Управление на персонала и неговата роля в мениджмънта.....	185
2.2.2. Набиране и подбор на персонала в аграрната фирма.....	191
2.2.3. Обучение и развитие на персонала в аграрната фирма.....	197
2.2.4. Нормиране на труда в аграрната организация.....	199
2.2.5. Заплащане труда на персонала в аграрната фирма.....	204

Тема трета. Управление на машинно-тракторния парк

2.3.1. Същност и роля на машинно-тракторния парк.....	209
2.3.2. Особенности при управлението на машинно-тракторния парк.....	211
2.3.3 . Организация на техническото поддържане и ремонта на МТП. Видове селскостопански машини и прикачен инвентар.....	213
2.3.4. Определяне на оптималния състав на МТП.....	218

**Тема четвърта. Управление на финансовите ресурси
в аграрната организация**

2.4.1. Същност на финансовата дейност и финансовия мениджмънт в аграрната организация.....	224
2.4.2. Управление на разходите и приходите в аграрната организация.....	228
2.4.3. Източници за финансиране на селскостопанските дейности в аграрната организация.....	232

***Раздел трети. Управление на основните
производствени процеси в аграрната сфера***

**Тема първа. Управление на процесите
в растениевъдството**

3.1.1. Управленски решения при производство в растениевъдството	239
3.1.2. Методически стъпки за съставяне на бизнес план за растениевъдно производство.....	244
3.1.3. Управление на механизираните процеси в растениевъдството	250

**Тема втора. Управление на процесите
в животновъдството**

3.2.1. Производствен план и определяне на необходимата про- дукция от животновъдство в аграрната организация.	256
3.2.2. Структура на стадото.....	261
3.2.3. Оборот на стадото.....	263

**Тема трета. Планиране и управление на процесите
в аграрно стопанство с диверсифицирана дейност**

3.3.1. Развитие на аграрната организация с диверсификация на дейности в селското стопанство.	269
3.3.2. Планиране и управление на аграрно стопанство с при- оритетна растителна или животновъдна насоченост	270
3.3.3. Същност и видове фуражи. Планиране и управление на земеделско стопанство с фуражна насоченост.....	273

Приложение 1.....	282
--------------------------	------------

Приложение 2.....	284
--------------------------	------------

Приложение 3.....	286
--------------------------	------------

Приложение 4.....	288
--------------------------	------------

Използвана литература.....	290
-----------------------------------	------------